

Tuyên bố Sunnylands đợc thông qua tu n qua là v n ki n đ nh h ợng cho quan h ASEAN và M trong nh ợng th ợp k t i, nh n m nh an ninh là m i quan tâm hàng đ u c a c ASEAN và M, đ c bi ết trong b i c nh Trung Qu c đã th hi n m nh m s c m nh quân s .

Th c t là khi ng ời ta giàu lên, ng ời ta s có nhi ều th h n đ m t; khi ng ời ta có nhi ều th h n đ m t, ng ời ta ph i chi tiêu nhi ều h n đ gi nh ợng k ết qu đ ợt đ ợc. Tuy nhiên, vi c quân s hóa m nh m nh hi n nay s d n đ n nh ợng ng ời l ợng gi ợng lo s v ch ngh ĩa b ợng tr ợng c a c ợng qu c hùng m nh. Theo đó, vi c Trung Qu c t ợng c ợng m r ợng v trí chi n l ợc trên Bi n ợng đã gây c ợng th ợng và tranh ch ợp v i m t s n ợc ASEAN có tuyên b ch quy n. C kh i ASEAN đã tham gia vào tranh ch ợp này, không ph i v i t cách là m t bên tuyên b ch quy n mà v i t cách m t hi ợp h i ợng h t do hàng h i và hàng không và vi c s d ợng h ợp pháp các vùng bi n và th ợng m i h ợp pháp không b c n tr trên bi n. Trên th c t , nh ợng m c tiêu này không ch c a ASEAN mà còn ph n ánh các nguyên t c lu t pháp qu c t đã đ ợc công nh n và Công ợc Lu t Bi n Liên H ợp

Qu c n m 1982. ASEAN mong mu n Trung Qu c hành x phù h p v i lu t pháp qu c t . Th nh ng, Trung Qu c l i v a tri n khai h th ng tên l a tiên ti n đ n m t qu n đ o đang tranh ch p trên Bi n ô ng.

- Trong b i c nh đó, Tuyên b Sunnylands có hai đi m đáng chú ý:

Th nh t, ASEAN và M hoàn toàn ng h các nguyên t c lu t pháp qu c t quy đ nh quy t c ng x gi a các qu c gia t i khu v c Bi n ô ng. Trách nhi m và s l a ch n gi đây thu c v Trung Qu c; n u Trung Qu c l a ch n vi c tuyên b ch quy n phù h p v i lu t pháp qu c t, h s đ c c ASEAN và M ng h . N u Trung Qu c t i p t c tuyên b ch quy n theo l i dân t c ch ngh a, đi u đó s c àng gia t ng b t đ ng gi a Trung Qu c v i ASEAN và M .

Th hai, Tuyên b Sunnylands không đòi h i gì nhi u h n ngoài vi c yêu c u Trung Qu c ph i hành x có trách nhi m. Tuyên b này không ph i đ ti n t i vi c l p m t liên minh ch ng l i Trung Qu c, trong đó có s tham gia c a ASEAN và M . Có th m t ngày nào đó, m t liên minh nh v y s đ c hình thành đ ng n ch n Trung Qu c và t ng n c ASEAN s ph i quy t đ nh có tham gia hay không; đ n lúc đó s là th m k ch cho ASEAN.

C p cao Sunnylands v a qua là c h i đ ASEAN và M th o lu n v chi n l c liên quan đ n Trung Qu c, không ph i đ ch ng l i Trung Qu c. ây là s phân bi t quan tr ng vì đã đ n lúc ph i nh c l i th c t r ng quan h gi a ô ng Nam Á v i M không ph i là trò ch i có k t qu b ng không. Trung Qu c là m t ph n trong t ng th các m i quan h b i vì ASEAN không th b qua Trung Qu c trong quan h v i M , c ng nh Trung Qu c không th b qua Nh t B n, Hàn Qu c và ASEAN trong quan h v i M .

M t v n đ c p thi t khác là kh ng b . Tuyên b Sunnylands nh n m nh ASEAN và M c n có quy t tâm m nh m thúc đ y h p tác gi i quy t các v n đ toàn c u nh kh ng b và b o l c c c đ o n. ây chính là v n đ c p thi t đòi h i hành đ ng ngay, không có l a ch n. Cái g i là m i đe d a t Trung Qu c xu t hi n trong suy ngh nh i u ng i, nh ng v b n ch t không có đi u gì liên quan đ n Trung Qu c trong m i đe d a gi t ng đó. Các qu c gia ho ch đ nh và tái ho ch đ nh chính sách đ i ngo i. Và Trung Qu c c ng v y. Ng c l i, kh ng b chính là m i đe d a đ i v i các nguyên t c b n quy đ nh ng x trong quan h gi a các qu c gia

khác nhau v ý th c h, th ch chính tr, kinh t, xã h i chung s ng cùng nhau. Là hai th c th đa dân t c, ASEAN và M c n cùng nhau trong cu c chi n ch ng kh ng b.

Th nh ng, t ng lai quan h ASEAN và M s v t xa kh i m i quan h tr c m t v i Trung Qu c và th m chí cu c chi n ch ng kh ng b. Nh ng s l a ch n v h p tác kinh t gi a M và ASEAN s là n n t ng cho h p tác an ninh. Tuyên b Sunnylands ng h các chính sách phát tri n kinh t n ng đ ng, c i m và c nh tranh. Qua Tuyên b này, M mu n cho th y r ng n c này s ti p t c gi v trí c ng qu c kinh t hàng đ u, thi t l p các lu t l kinh t toàn c u v i vai trò lãnh đ o c nh tranh toàn c u. i u đó th hi n qua Hi p đ nh i tác Kinh t Xuyên Thái Bình D ng (TPP). i u này s không nh h ng đ n vi c tri n khai nh ng sáng ki n c a Trung Qu c nh Ngân hàng i u t C s H t ng châu Á, g n k t khu v c ô ng Nam Á v i ô ng B c Á. Tuy nhiên, phép th đ i v i ASEAN i đây chính là vi c khu v c này h i nh p th nào v i n n kinh t th gi i, ch không ph i là m t m nh v c a b c tranh toàn c u.

C p cao Sunnylands đã cho th y con đ ng đi lên phía tr c; tuyên b r ng M s ti p t c hi n di n t i ô ng Nam Á, không ch v i t cách siêu c ng duy nh t mà còn là siêu c ng không th thi u; ASEAN s cùng M ph n đ u đ t đ c nh ng m c tiêu đ ra nh mong mu n.

John Riady là biên t p viên c a t Jakarta Globe, thành viên H i đ ng Ngh s Toàn c u Di n đ n Kinh t Th gi i v ô ng Nam Á. Bài vi t đ c đ ng trên [The Straits Times](#)

V n C ng (gt)